

דברי חכפר

וְאֶפְשָׁר שְׂכַמוּ פֶּרֶפֶר
שְׂכָל חֲיִיו נִשְׁאַף אֶל צוּף,
תַּעֲיִתִי כָּל יָמֵי אַחֵר
רְסִיס שֶׁל יָפִי זָךְ
מִחוּץ לַהֲרִיסוֹת.

מתוך: "דיו מרחקים" | יחזקאל רחמים

גיליון מס. 2738 * כ' באלול תשפ"ב * 16 בספטמבר 2022

כפר הנשיא * עלון פנימי

sachlav@outlook.com עורכת: שושנה שרקי

על דא ועל הא / חעט: תמר וולפין

• אליזבט

למרות שלא הכרתי אישית את מלכת אנגליה, נשבעתי לה אמונים לפני 60 שנה, כאשר נישאתי לנתין שלה, אריה (ברטרם) וולפין.

נסענו לירושלים לקונסוליה הבריטית ששכנה סמוך לתחנת הרכבת הישנה. בימים ההם, ירושלים הייתה חצויה בין מדינת ישראל לבין ממלכת ירדן. הקונסול שירת את מלכתו בשתי המדינות. עבורי, שגדלתי בירושלים החצויה, להגיע ממזרח העיר למערבה, היה עניין דומה לטיסה למאדים. אבל הקונסול, נכנס למכונית שלו, נסע כמה קילומטרים, עבר בשער מנדלבאום, ותוך עשרים דקות הגיע למשרדו במערב העיר.

כאמור, נשבעתי אמונים למלכה. הייתי צריכה לחזור אחרי הקונסול על מילים שלא הבנתי אז, ושגם אולי לא ידעתי לבטא כהלכה, אבל זה הספיק לו, ומאז אני אזרחית בריטית. במשך תקופה ארוכה היה לי דרכון אירופאי, בזכות הנתיונות הבריטיות, אבל בגלל איזה ראש ממשלה, שהיה פעם מתנדב כאן בכפר הנשיא, ושהחליט שבריטניה היא לבריטים בלבד, היום הדרכון שלי תקף לבריטניה בלבד. לאחרונה, נסעתי לצרפת, והדרכון הישראלי היה ממש מקובל על הנשיא מקרון.

מאז שנשבעתי אמונים למלכה, לא יצא לי להכיר אותה ממש, עד שצפיתי בסדרה THE CROWN בנטפליקס, ומאז אני מכירה אותה היטב. התרשמתי עמוקות מאליזבט, אשר במשך 70 שנה מימשה את הבטחתה מימי בחרותה, להקדיש את כל חייה, בין אם יהיו ארוכים או קצרים, לטובת הממלכה ונתיניה. אפשר לבקר את בית המלוכה אשר נהנה מרכוש עצום, וממנעמי החיים בגדול ובענק. ובכל זאת אליזבט שמה את טובת בריטניה וחבר העמים בראש מעייניה, ותרמה לכך את תבונתה הרבה, ואת כל הקודים שעליהם התחנכה מילדות.

• צ'ארלס

המלכה מתה – יחי המלך. ההכרזה המיידית על מלכותו, היא כורח שלטוני, אשר מאפשר רציפות בשלטון. הרציפות בוודאי חשובה לבית המלוכה, ואכן, בנאום שלו הבטיח צ'ארלס ש"מה שהיה הוא מה שיהיה".

זה אולי נכון לנאום שצוות היועצים של בית המלוכה ייעץ לו לנאום.

אבל, בתור מי שבמשך 73 שנים חיכה לרגע הזה, ובוודאי היו לו כמה וכמה שנים, חדשים ושבועות לחשוב על החזון שלו, הוא דבק במה שהיה וחלף, והציג זאת כמה שיבוא ויהיה.

אנחנו יודעים שבמציאות, מה שהיה, אף פעם לא יהיה. אפילו הפילוסוף היווני הקדום, הרקליטוס קבע שאינך יכול להיכנס לאותו הנהר פעמיים, כי בפעם השניה הנהר כבר איננו אותו הנהר וגם אתה אינך מה שהיית. אני תוהה אם מתישהו בשנים האחרונות חשב צ'ארלס על כך. ייתכן שלא צ'ארלס יהיה זה שיתאים את המלוכה למציאות המשתנה, אלא שהמציאות המשתנה תשנה גם את הממלכה, ימים יגידו.

• אמריקה המגן של העולם החופשי?

יצאנו לחופשה בצרפת. נחתנו בפאריז, עלינו על ספינת נהר בסיין, והפלגנו לעבר האוקיאנוס האטלנטי. לא אתאר כאן את נפלאות החופשה הזאת, אומר רק שאני ממליצה על שייט נהרות.

הגענו, כאמור לחופי האוקיאנוס האטלנטי, ליתר דיוק: לחופי נורמנדי, לאומהה וליוטה, החופים שעליהם התבצעה הנחיתה של בעלות הברית ב 6 ביוני 1944. הנחיתה, וההסתערות על החופים, אל מול המקלעים של הצבא הגרמני, נמשכה עד לשחרור אירופה מכיבוש הצבא הגרמני.

הכוח העיקרי בנחיתה היה הכוח האמריקאי. לא רחוק מהחוף נמצא בית קברות ענק ובו קבורים הנופלים האמריקאיים. דשא ירוק, צלבים לבנים (ובניהם כמה מגיני דוד לבנים) ודממת עולם.

ואני מסתובבת בין הקברים, וחושבת על הבחורים הצעירים שנסעו הרחק מארצם וממולדתם, להילחם על אדמה שלא הייתה אדמתם, ונפלו שם. אלמלא הם, גבורתם והקרבתם – רק אלוהי ההיסטוריה יכול לדעת מה היה ההווה שלנו היום. אני מסתובבת בין הקברים ומודה לכל אחד ואחד מהצעירים האלה.

במשך שנים רבות המשיכו חיילים אמריקאיים צעירים להילחם בחזיתות שהיו רחוקות מבתם, במלחמות שלא היו על אדמתם.

לאורך השנים, פחתה ההתלהבות של הצעירים מאפשרות המוות בשדות קטל רחוקים מבתם. במלחמות אלה כבר לא הקימו בית קברות ענק בארץ הרחוקה, אלא החזירו את הארונות במטוסים לארה"ב. כל ארון כזה שהורד מהמטוס, הביא הביתה את המשמעות של מלחמה הרחק מהבית.

היום ארצות הברית כבר אינה מוכנה לשלוח את חייליה לקצוות העולם להילחם למען מטרות, שהן אולי נעלות וחשובות, אבל אינן משרתות את האומה האמריקאית, אשר אינה מוכנה עוד להיות השוטר של העולם.

כדאי לנו לזכור זאת היטב.

• סוף סוף בית יהונתן

לפני כארבע שנים הרחבנו את בית יהונתן לבית סיעודי לשלושים ושש מיטות, במקום לשתיים עשרה מיטות שהיו עד אז. לא יכולנו לעשות את המהלך לבדנו, למרות הפעילות הנמרצת של כמה וכמה חברים, ובעיקר של צילה בן-רשף אשר ניהלה אז את הבית, וניהלה את הקמפיין לגיוס הכספים.

הצלחנו להקים את הבית אצלנו, בעזרת חברת בת של "פיתוח הגליל" עם "עמל סיעודית". לחברה קוראים "בשבילנו", שם יפה לכל הדעות. אבל, מה לעשות, ראשיתו הצנועה של הבית, הייתה בעזרת תרומה מתמשכת של משפחת בולטר, משפחתו של יהונתן בולטר, חבר הגרעין המייסד של כפר הנשיא אשר נפל במלחמת השחרור, ואנו מציינים את שמו בכל שנה ביום הזיכרון. שמו של הבית היה, על כן, "בית יהונתן".

כשראיתי את השלט הגדול, ומאיר העיניים "בשבילנו", חשבתי שאסור לנו להתעלם משמו של יהונתן בולטר ז"ל, ולא זו בלבד, שאנחנו נמשיך לקרוא לוו בית יהונתן, צריך שיהיה גם שלט שאומר זאת. במשך ארבע שנים לא חדלתי ממאמצי להציב את השלט הזה בכניסה לבית. אף אחד לא התנגד, אבל.... כמו הרבה דברים אצלנו, זה לקח המון זמן. יום אחד אולי אפילו אכתוב את דברי ימי ארבע השנים האלה.

אני רוצה להודות לריטה על פעולתה למען השלט הזה. בסופו של דבר בלעדיה, זה לא היה קורה.

ואגב, בתוך הבניין נמצא כל הזמן השלט היפה ומאיר העיניים, אשר מספר את סיפורו של הבית

שבת שלום

תמר וולפין

בת כפר הנשיא נירית גינת-לנג (רס"ן בקבע, 20 שנות שרות בצבא)
וצוותה אירגנו שבוע בנושא חדשנות, שאירח בישראל 25 רמטכ"לים וגנרלים.
נירית הנחתה וגם כתבה את הטקסטים של הטקס בבית הנשיא,
יצחק (בוז'י) הרצוג.

בסיום הטקס הנשיא ניגש אליה, החמיא לה, והזמין אותה לשיחה אישית
בלשכתו.

נירית: "סיפרתי לו שכמו אביו (הנשיא לשעבר חיים הרצוג), גם סבא מאיר
(ריינס) השתתף בפלישה לנורמנדי. נקלענו לשיחה ארוכה על סבא וסבתא והוא
הודיע לצוותו שהוא דורש לארח את סבא וכל החמולה לביקור בבית הנשיא
בהקדם האפשרי."

מלכה אליזבת בת אלברט

1. אתמול בלילה באה אצלי בחלום מלכה אליזבת בת אלברט ואמרה לי, דיוויד אני רוצה שתצייר אותי. בדרך כלל אני רגיל שדודו גבע בא אצלי בחלום כדי לדבר על חומס, אבל מלכה אליזבת אף פעם לא באה אצלי. בחלום.

2. אמרתי לה, אני חושב שאת מבלבלת ביני ובין דיוויד הוקני אני מתפוצה אחרת. אמרה לי "מיי דיר פרנד אתה מעז להתווכח עם מלכות?" אמרתי לה לא.

3. אמרה לי, אני מאוד לא אוהבת את הדיוקן שעשה לי לוסיאן פרויד. גם דיוקן קטן וגם יצאתי קשוחה וגברית. תחשוב חיובי, תעשה אותי כאילו שאני הדודה מלכה אליזבת בת אלברט שלך. אמרתי לה אבל אין לי דודה באנגליה שקוראים לה מלכה אליזבת. אמרה לי ככה בקשיחות ועיניה הכחולות והקרות נראו כמו העיניים של מלך ההלכים הלבנים ממשחקי הכס "אתה שוב מתווכח?" אמרתי בחלחלה, סליחה לא מתווכח.

4. ראיתי שאני לא יוצא מזה וגם רציתי נורא לחזור לישון. אז ציירתי אותה. את הדודה מלכה אליזבת בת אלברט וחזרתי לישון.

5. בבוקר התעוררתי והנה ציור

יוסף חיים ברנר

1. בין האנשים שהקימו את החברה הישראלית המתרסקת היום מסביבנו, היו גם נביאים משוגעים אנשי רוח. יוסף חיים ברנר שנולד השבוע בשנת 1881 היה סוג של נביא משוגע איש הרוח מהזן הזה. אדם מיוסר וכואב גם את כאבו של האחר. ולא מתחפר רק בכאבו האישי.

2. אילו היה חי היום, אני חושד שהיה רואה בכך כבוד גדול אם היו כולאים אותו עם העצירים המנהליים. הוא לא היו מסוגל לא להיות יחד עם כל האנשים שנעצרו ללא משפט למשך שנים.

3. כי בעצם גם הוא האמין בכל ליבו, כמו הנרי דיוויד תורו, ש"כאשר עוצרים בני אדם ללא הצדקה, מקומו של כל אדם ישר הוא בבית הכלא". כי אי אפשר לבנות חברה אזרחית מוצקה עם פחדנים.

4. הפחדנים

וְרַק הַמִּשְׁכִּיל בָּעֵת הַהִיא יָדוּם
כְּאִשֶּׁר בְּנֵי אָדָם מְדַמְּמִים
בְּנִימוֹס כְּמוֹ בְּהִתְנַצְלוֹת
וּמִכִּים וְנִכְלָאִים וּמוֹמְתִים.

כי מכל האנשים הנחבאים אל
הכלים להסתיר את דעתם
יותר מכל מלכרת השתיקה
לחקמים.

4. בציור: יוסף חיים ברנר
(בעקבות נחום גוטמן), אחד שאף
פעם לא התבייש להרים קול
כשראה צורך בכך ואמר "אמנם
רשות הדיבור אין לי. אבל זכות
הצעקה יש לי". בהזדמנות נאה זו
נאחל מזל טוב גם לייאוש האף על
פי כן שלו שגובר על הכול.

תעמולת בחילות (טייק 1)

1. בליכוד שכרו משאית משוריינת לנתניהו בשווי 700 אלף שקל. במשאית שנקראת "ביביבא" הותקנו זכוכיות משוריינות לצורכי ביטחון. הציבור מתבקש לא האכיל את הנידון שבכלוב הזכוכית.

2. ובכן ראש האופוזיציה מסתובב בארץ בתוך אקווריום זכוכית משוריינת מנותק מהעם, טוען שזאת הנחייה של השב"כ עם לשון בלחי, ואנשים כמעט שלא מסתכלים על המחזה המוזר. אבל אנשים שמפגינים נגד שובו לראשות הממשלה של המושחת שמסתובב עם שלושה כתבי אישום על הראש, מקבלים בלוקים ובלטות בראש מילדים מוסתים. אולי כדאי לתת דווקא להם את הזכוכית המשוריינת?

3. בינתיים באנגליה, המלך צ'ארלס לעומת זאת, לא מבקש זכוכית משוריינת להגנה עצמית, וניגש אל האזרחיות והאזרחים הבריטים כדי ללחוץ את ידם ולקבל מהם השתתפות בצער על מות אימו המלכה אליזבת, שמלכה 70 שנה גדושות ומתפקעות מסיפורי בית מלכות סוערים. גם סר אלטון ג'ון בכה.

4. באיור המלך העירום במשאית המשוריינת. חוצה את המדינה ובכל צומת עומד ילד שצועק "המלך במשאית המשוריינת הוא עירום".

(תעמולת בחילות טייק 2) עוצמה יהודית

בדיוק בשבוע שבו 'הרוח הציונית' של שקד והנדל נפחה את רוחה בקול דממה דקה עם אפס מנדטים בסקרים. חֶבְרָה 'עוצמה יהודית' מפלגה אחות של הקו קלוקס קלאן בארץ הקודש למפלגת 'הציונות הדתית' של סמוטריץ'. זבולון המר ויוסף בורג התהפכו בקברם וקרעו קריעה עם עוד הרבה חברים שלי בציונות הדתית, ביניהם ידידי אליעז כהן מכפר עציון. גם הם לו היו חיים היו מסכימים מן הסתם עם הדברים הבאים:

**אילו עוצמה יהודית הייתה
רצה לבחירות בשנות השלושים
בגרמניה, היה לה רוב מוצק
ברייכסטאג ולא היה צריך
לשרוף אותו**

רגע של שיר

1. יש הרבה דברים שהם "הכי בעולם". אבל אחד השירים שהם "הכי בעולם" הוא השיר "ירח" של נתן אלתרמן. ז'אן פול סארטר השיב פעם על השאלה מהו ההבדל בין תפקיד המילה בפרוזה ותפקידה בשירה. ובכן אמר ז'אן פול, בפרוזה תפקידה של המילה להיות שקופה, בלתי ניראית. לברוא חלון שמבעדו יוכל הקורא לצפות בסיפור העלילה כאילו הוא צופה בסרט. בשירה על המילה להיות אטומה. יהלום שמנצנץ וחורך בתודעה.

2. נתן אלתרמן מדגים זאת נהדר בשירו ירח. זהו שיר לא ארוך במיוחד, אבל זהו נתן אלתרמן במיטבו. מכשף שבורא תמונת מציאות באמצעות מילים. כל מילה היא יהלום שמצטרף ליהלום מנצנץ אחר לידו ויוצר תכשיט מרהיב שהוא השיר. משפט הסיום בשיר חורך את התודעה בדיוק כמו באופן שז'אן פול סארטר מתכוון אליו.

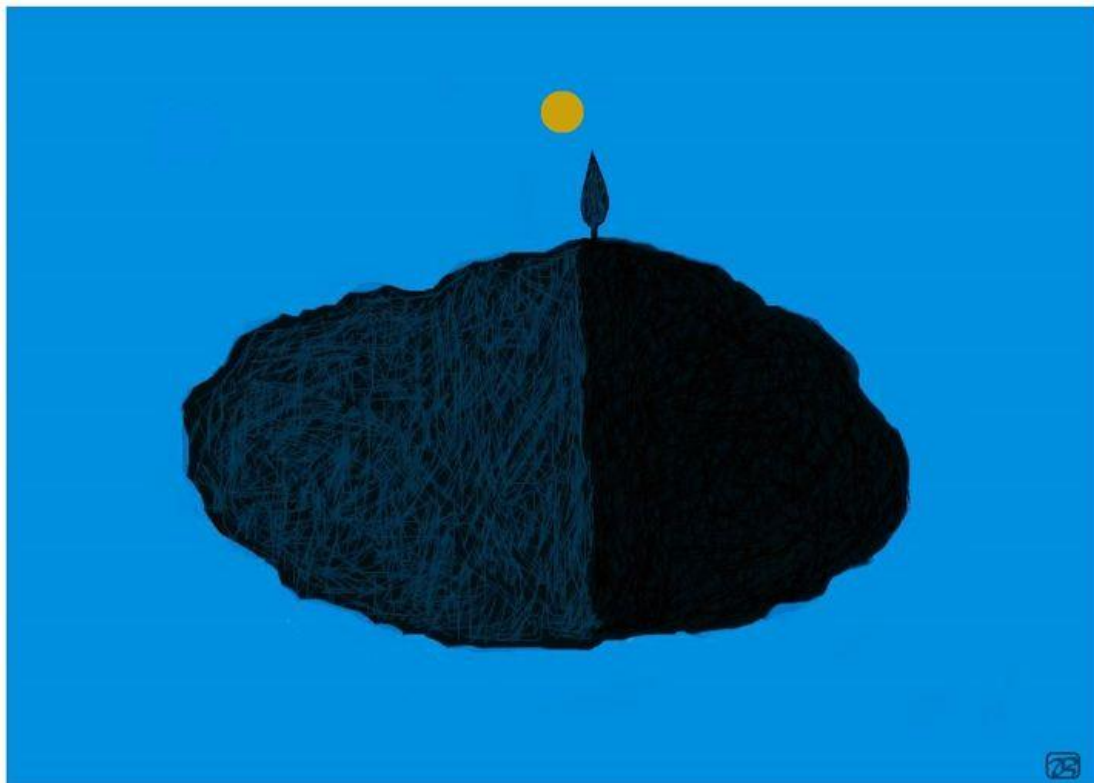
ירח | נתן אלתרמן

גם למראה נושן יש רגע של הלדת.
שמים בלי צפור
זרים ומבצרים.
בלילה הסהור מול חלונך עומדת
עיר טבולה בבכי הצרצרים.

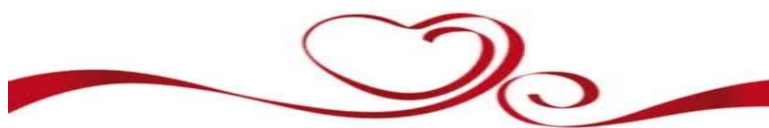
ובראותך כי דרך עוד צופה אל הלך
והיגרם
על כידון הברוש
אתה אומר- אלי, העוד ישנם כל אלה?
העוד מתר בלחש בשלומם לדרש?

מאגמיהם המים נבטים אלינו.
שוקט העץ
באדם עגילים.
לעד לא תעקר ממני, אלהינו,
תוגת צעצועיך הגדולים.

שבת שלום

פינת הקריקטורה השבועית: חסרת בית, הלב נשבר

מהגינה הקהילתית בירושלים

לגן הירק בקיבוץ

סיפור עם סוף שהוא התחלה / מיכל אשחר

חזרנו. היינו שנה בירושלים, ועכשיו אנחנו כאן. כל כך הרבה יש לספר על השנה הזו, אבל החיים כבר סוחפים, ובכל יום יש סיפור חדש. אז אסכם בינתיים בלומר שהייתה שנה נהדרת, עם אינספור חוויות מיוחדות והרבה גדילה ולמידה על עצמנו. הנחמה היחידה שבלעזב את ירושלים הקסומה היא שאנחנו מגיעים, מחדש, לקיבוץ המהמם והמיוחד שלנו עם הקהילה הנפלאה שאין כמותה.

למשל, אין כמו להיות בקושי שבוע בקיבוץ ולקבל טלפון ממעיין פלמה שבו היא מספרת לי בהתלהבות על חזון לפרוייקט קהילתי מרחיב לב שאולי אני רוצה לקחת בו חלק.

אז, לפרוייקט, שנהגה ונולד מתוך וועדת איכות הסביבה היישובית, קוראים "גן עדן", והוא מיועד להיות באזור החינוך הבלתי פורמלי, ולכלול מתחמים של חוויה, תחושה, סביבה, למידה, הקשורים לחמשת היסודות – אור, אש, מים ואדמה, והאלמנט החמישי – צמחיה.

השלב הראשון אשר יוצא לדרך הוא דווקא האחרון שהוזכר, הצמחיה, וייושם בגן הירק, שיהיה באזור שבו הייתה חוות השומר החדש שהוקמה ותוחזקה בשנים האחרונות על ידם, ועכשיו נמסרת לטיפול לידינו, ועל זה באתי לספר כאן היום.

אבל קודם, אני אקח אתכם רגע חזרה איתי לירושלים. שנה ומשהו אחורה, טל ואני נוסעים לחפש דירה. דיברנו לפני כן עם כמה ירושלמיות, שהמליצו לנו על שכונת "ניות" (אני יודעת שיש כאן כאלה שכבר תוהות אז - ניות זה רבים של "נווה"). הלכנו לראות שם דירה, אהבנו אותה, אבל הדרך משם לבית הספר של הילדים היתה קצת על כביש חשוף ועם עליה קשוחה. אז שאלנו את הדיירים שגרו שם והם אמרו, אה, יש דרך אחרת, טיפה יותר ארוכה אבל הרבה יותר יפה וגם קלה. אתם יורדים מהצד השני, ואז אתם עוברים דרך הגינה הקהילתית, כמעט בלי כבישים. ככה נחשפנו לגינה הקהילתית השכונתית, שהיתה מרשימה ומזמינה מהפגישה הראשונה.

מאז עברנו בה אינספור פעמים. היא על הדרך, מהבית לכמעט כל מקום. מרחב מרווח, מוצל ונעים, עם עצים, מספר ערוגות ירקות (לא הרבה), שיחי תבלין,

פינות ישיבה, ספריית רחוב פתוחה וחופשית, בית עץ, ארגזי קומפוסט גדולים, ואפילו טאבון יצוק מכובד שצריך לקבל את המפתח (ולשלם) בשביל להשתמש בו. כל זה מתחזק על ידי קבוצה קטנה של מתנדבים מהשכונה, שמגיעים אחת לשבוע, בדרך כלל בשישי או בשבת.

בהתחלה חשבתי שאקח בזה חלק, ואבוא לעבוד מדי פעם, במקום בגינה הביתית שיש לי כאן בקיבוץ, יהיה לי מקום להוציא בו עשבים, עם אנשים נחמדים מהשכונה שיהיה טוב להכיר. אבל זה לא יצא, ואנשים נחמדים מהשכונה הכרתי בלי קשר. אחד הדברים הקסומים בירושלים, הוא שהיא מתנהלת גם בלי שאני בהכרח אתנדב או אהיה בצוות. הכל קורה גם בלעדיי. במשך שנה שלמה לא ניסו לגייס אותי לשום דבר, טוב, כמעט לשום דבר, ממה שכן ניסו התחמקתי ממש בקלות.

אבל הגינה הקהילתית שם, שדרכה עברתי כמעט כל יום, הפכה לחלק משמעותי מהחוויה ועשתה חשק, שיהיו עוד כמוה. אז כשמעיין התקשרה, היא לא ידעה שהיא נוחתת על קרקע ממש מוכנה.

חזרה לכאן. הגינה קהילתית נתונה בידי עונות השנה, ולכן אין זמן לחכות, הסתיו בפתח, שנה חדשה מתחילה, ועוד מעט החורף. אימרי סגל, תושב ונוניק, בחור עם חזון לצד פרקטיקה, התחיל להניע את המהלך בשקט וביעילות. ביום חמישי שעבר הגיעו חברי הקומונה החדשה של השומר החדש מנאות מרדכי, וביחד עם חברות וחברי קהילת הקיבוץ שהגיעו, עבדנו בחידוש והכנת הערוגות לשתילה. מרגש לראות את הערוגות שהיו מכוסות בניילונים שחורים נחשפות, מסודרות וממתינות לצמחים חדשים שילבלו בהן.

גן הירק יתחלק לשלושה חלקים – חלק אחד ישמש את החינוך, הפורמלי (גנים) והבלתי פורמלי. חלק אחר, יהיה גינה ציבורית, בה נעבוד ביחד ונהנה ממנה יחד. וחלק מהערוגות יוקצו למשפחות (וכמובן גם יחידים) אשר יוכלו לגדל בהן כמויות נפשו. שתילים וזרעים יהיה אפשר לקבל מאיתנו, וגם הדרכה והכוונה. ההשקיה אוטומטית במקום. יש עוד הרבה רעיונות, ויש גם מקום לרעיונות שלכן ושלכם.

בקרב מאוד נפתח את ההרשמה לערוגות הפרטיות. בעתיד כנראה ייגבה סכום סמלי על שימוש בערוגה, לצורך קניית כלים וטיפול הגינה, כרגע בעונה זו הערוגות יוקצו ללא תשלום, צריך רק רצון והתמדה. מתחילים בפעילות סביב סוכות.

אז אם אתן. מעוניינות. בערוגה, מוזמנות ומוזמנים לפנות אליי.

ואם אתן. מעוניינים להיות פעילים בכל צורה בגינה הציבורית, גם כן פנו אליי, או אל אימרי. אם אתן מכירות מישהי או מישהו שלא קוראת את הכתבה הזו וזה יכול לעניין אותו, אתן יכולות לספר לו.ה על זה.

אמשיך לעדכן. / מיכל אשחר

**ברוך שובכם הביתה. משפחת אשחר.
קליטה מהירה, כבר רואים מיכל.**

גינה קהילתית (מהאתר)

לגינות קהילתיות ישנן מגוון רחב של תועלות חברתיות הן למשתתפים בפעילות בגינה והן לשכנים או ליישוב בו נמצאת הגינה הקהילתית. התועלות כוללות מקום לפעילות חברתית, חיזוק קשרי הקהילה, העצמה קהילתית, מקום לפעילות יעודית לאוכלוסיות עם צרכים שונים (למשל קשישים ונוער בסיכון) צמצום פשיעה, הקטנת פער, שיפור הבריאות הפיזית והנפשית, עליית ערך נכסים סביב הגינה, משיכת עסקים וחיזוק התיירות.

16.9 שמואל חצור

גבריאל לדרמן

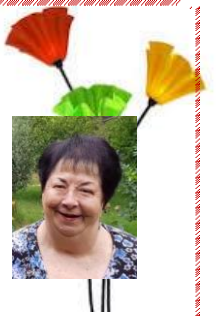
20.9 שאולה אלמן

21.9 שון כרמי

22.9 בן ליפשיץ

שירה כהן (חורי)

משולחן העורכת / שושנה שרקי

